

Kristina Kallas
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie 19.02.2026 nr 8-1/26/1108

Meie 13.03.2026 nr 1.1-20/26322

Arvamuse avaldamine kutseseaduse eelnõule

Austatud Kristina Kallas

Haridus- ja teadusministeerium on saatnud meile arvamuse avaldamiseks kutseseaduse eelnõu.

Juhime tähelepanu järgnevatele asjaoludele:

1. Seaduse eelnõu seletuskirja kohaselt muudetakse senine kutseregister kutse- ja oskuste registriks. Kutseregister on riigi infosüsteemi halduse infosüsteemis (RIHA) registreeritud. Palume Haridus- ja teadusministeeriumil enne andmekogus kogutavate andmete koosseisu muutmist registri tehniline dokumentatsioon (sh andmete koosseis) avaliku teabe seaduses ja Vabariigi Valitsuse 28.02.2008 määruses nr 58 „Riigi infosüsteemi haldussüsteem“ sätestatud korras kooskõlastada RIHAs.
2. Kehtiv kutseregistri põhimäärus sätestab, et isikuandmeid isikule antud kutse kohta säilitatakse kolme aasta möödumiseni isiku surmast. Kutseseaduse eelnõu § 28 lõike 6 kohaselt säilitatakse kutse- ja oskuste registrisse kogutud isikule antud kutset puudutavaid isikuandmeid kümne aasta möödumiseni isiku surmast. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu kui kaua säilitatakse kuni registri laiendamiseni kogutud isikule antud kutset puudutavaid isikuandmeid. Palume eelnõud ja/või seletuskirja selles osas täiendada. Seejuures tekib ka küsimus, et miks soovite rakendada 10 aastast aegumispõhimõtet ja mitte tavapäraselt 3 aastat? Soovitame selle üle vaadata ja vajadusel korrigeerida tähtaega lühemaks, sest 10 aastat on väga pikk aeg.
3. Seaduse eelnõu lisas 1 esitatud kutse- ja oskuste registri põhimääruse kavandi (edaspidi põhimäärus kavand) § 3 kohaselt peetakse registrit ühetasandilise infotehnoloogilise andmekoguna. Selgitame, et kuni 2007. aastani kehtinud andmekogude seaduses oli sätestatud kohustus reguleerida registri põhimääruses ka registri pidamise organisatsiooniline struktuur, andmete töötlemise kord eri tasanditel, andmete vahetamine ja võrdlemine eri tasandite vahel. Kuigi praktikas kirjeldatakse andmekogu eri tasandeid kehtivates põhimäärustes ka praegu, jääb sageli selgusetuks, mida andmekogu haldajad selle all tegelikult mõtlevad. Teeme ettepaneku kõnealune säte eemaldada.
4. Põhimääruse kavandi § 4 punkti 1 kohaselt kuuluvad registri koosseisu „§-des 6–9 nimetatud andmete kogud digitaalkujul“. Registrisse kantavad andmed on aga kirjeldatud §-des 6-11.
5. Kavandi § 5 kohaselt kantakse registrisse andmed ka kutsetunnistuste kohta. Kutseseaduse eelnõu § 28 lõike 1 järgi aga kutsetunnistuste kohta teavet kutse- ja oskuste registrisse ei

kanta. Palume vastuolu kõrvaldada. Ühtlasi jääb arusaamatuks mis saab registri laiendamisel kutseregistrisse kantud kutsetunnistustest ja nende lisadest. Palume eelnõud ja/või seletuskirja selles osas täiendada.

6. Põhimääruse kavandi § 19 lõike 2 puhul jääb hädaseks andmete väljastamise piir. Selle sätte kohaselt saaks igaüks sõlmida vastutava töötlejaga lepingu, mille alusel siis andmeid väljastama hakataks. Soovitame seda normi täpsustada, sest sellest ei selgu millistele adreksaatidele, mis eesmärgil, mis mahus, mis turvameetmetel andmed väljastatakse. Vastasel juhul jääb lepingupõhine väljastamine avatud väravaks, eriti kui registrit kasutatakse ka poliitika kujundamiseks ja uuringuteks.
7. Kavandi § 20 paistab olevat justkui logimise regulatsioon, kuid see on liiga napp. Andmekaitse ja infoturbe mõttes tuleks lisada logimise regulatsiooni vähemalt:
 - a. Toimingu liik eristatult, et kas logitakse vaatamine, sisestamine, muutmine, kustutamine ja väljastamine;
 - b. Milliste andmete või andmesubjekti kohta toiming tehti;
 - c. Kellele andmeid väljastati;
 - d. Logide säilitustähtaeg;
 - e. Logidele juurdepääsu kord.

Väga hea oleks, kui seal oleks kohe juures ka millisel õiguslikul alusel andmed väljastati.

8. Põhimääruse kavandi § 21 kohaselt lähtutakse registrisse kantud andmete ja registri volitatud töötlejale esitatud dokumentide arhiveerimisel ja säilitamisel „arhiiviseadusest, käesolevast määrusest ja volitatud töötleja kehtestatud korrast“. Soovitame sellise sisutühja sätte kavandist eemaldada, sest arhiiviseadus ei anna säilitustähtaegu. Konkreetseid säilitustähtajad tuleb sätestada põhimääruses, lähtudes andmete kasutamise eesmärgist, selmet viidata nt asutuse dokumentide liigitusskeemile, millest vaid eriteadmiste omamisel leiaks säilitamise ajad. IKÜM art 13 ja 14 kohaselt tuleb andmete säilitamise aeg andmesubjektile teatavaks teha. Kui seda põhimääruses või seaduses kirjas pole, tuleb 1 kuu jooksul andmete saamisest andmesubjekti teavitada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Joonas Heiter
peadirektor

Mehis Lõhmus
Mehis.Lohmus@ria.ee

Eero Vegmann
Eero.Vegmann@ria.ee